

Dk. David Emanuel, Kikao cha 3, Kutoka Zaburi 105

© 2024 David Emanuel na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. David Emanuel katika mafundisho yake juu ya Zaburi ya Kutoka. Hiki ni kipindi namba tatu, Zaburi 105, Kumbuka na Utii.

Kwa hivyo, tumeangalia Zaburi 78, zaburi ya pili ndefu zaidi katika Zaburi. Sasa tunaelekeza mawazo yetu kwenye Zaburi ya 105, ambayo nimeipa haki, Kumbuka na Utii. Utangulizi. Motifu ya Kutoka ni sehemu ya uteuzi mrefu zaidi wa historia katika zaburi hii.

Kwa hiyo, inaunganisha njia yote kurudi kwenye ahadi aliyopewa Ibrahimu katika Mwanzo. Kwa hivyo, ni sehemu ya historia ndefu zaidi. Sivyo, kama unakumbuka Zaburi ya 78 ililenga sana kila kitu, sehemu kubwa yake, karibu asilimia 80 hadi 90 ilikuwa tu kwenye motifu ya Kutoka na sehemu zake mbalimbali.

Alikata na kubadilisha na utaratibu nyuma yake. Zaburi ya 105 inaangazia zaidi agano la Ibrahimu na haikatiki na kubadilika sana. Zaburi ya 105 ina uhusiano mkubwa kiasi na mapokeo yaliyoandikwa.

Sina uwezo wa kukuonyesha hili kama ningependa, lakini kuna sehemu nyingi katika zaburi. Tutaona baadhi ya mifano, lakini kuna sehemu nyingi katika zaburi ambapo tunaweza kuona inaunganisha kwa uwazi na mapokeo yaliyoandikwa, mapokeo ya Waisraeli. Tunayo mifano bora ya dokezo la kibiblia ambapo mtunga-zaburi angetumia misemo fulani, na maneno mahususi kuunganisha msomaji na matini fulani.

Tutaona mifano mizuri ya hilo hapa. Pia tutaona, hatutaijadili, lakini inafaa kutaja kwamba zaburi hii inatumiwa tena katika kitabu cha Mambo ya Nyakati. Aya 15 za kwanza za zaburi zinaonekana nataka kusema neno, lakini sio neno la neno.

Kuna marekebisho machache, lakini hakuna shaka hata kidogo kwamba mwandishi wa matukio ametumia nyenzo za mtunga-zaburi. Mtu anaweza kusema ni kwa njia nyingine kote, lakini uwezekano kweli ni kwamba ni mwandishi wa habari ambaye kwa kweli anaazima nyenzo kutoka kwa zaburi. Huo ni mjadala ambao sitauingia kwa sasa.

Kitu kingine tunakwenda kuona katika zaburi hii, ambayo ni ya ajabu. Tuliona katika Zaburi ya 78 kwamba uasi wa Waisraeli ni mada kuu dhidi ya miujiza iliyofanywa na Mungu. Katika zaburi hii, tunajitahidi kuona chochote kibaya hata kidogo.

Kutoka nzima kunatazamwa kama tukio chanya tangu mwanzo. Kwa hiyo, hebu tuangalie muundo. Tunaanza na wito huu wa kuabudu katika aya ya kwanza hadi ya sita takriban.

Tutaiangalia kwa undani zaidi. Kisha kuna ahadi kwa Ibrahimu. Ahadi kwa Ibrahimu kweli inaanzisha mada au mpango wa zaburi yote.

Mungu anatoa ahadi kwa Ibrahimu na katika sehemu nyingine ya zaburi, tunaona ahadi hiyo ikiwa hatarini na tunamwona Mungu akija kuitetea na kuilinda hadi itimie. Kwa hivyo, tunayo matukio ambayo yanaunda simulizi hizi juu ya ulinzi wa ahadi. Tuna wahenga, tuna Yusufu, na kisha tuna Israeli huko Misri, na hatimaye Israeli jangwani.

Kwa hivyo, tuna matukio manne yaliyorekodiwa kutoka kwa Kutoka na vile vile kutoka nyenzo za awali za kihistoria ambazo zinasimulia jinsi ahadi ambayo Mungu alitoa kwa Ibrahimu inahatarishwa. Mungu lazima aingie na kuingilia kati kwa njia isiyo ya kawaida. Sisemi yeye ni nguvu kubwa.

Inabidi aingilie kati ili kuhifadhi ahadi hiyo hadi hatimaye itimie. Kisha mwishoni, kuna utimilifu katika 44 na 42. Kisha mwisho wake, kama nilivyosema hapo awali, mahali muhimu katika Zaburi ni mwisho kabisa kwa sababu hapo ndipo hoja inapotolewa.

Hapo ndipo somo kubwa linapotokea ambalo msomaji anapaswa kulizingatia kwa umakini na hilo ndilo tunalopata katika mstari wa 45. Mungu anafanya ahadi, akitimiza ahadi, na kuwa mwaminifu kwa ahadi hiyo hakuji bila malipo kwa Waisraeli au kwa wale ambao ni wapokeaji wa faida zake anazofanya. Kwa hivyo, wacha tuanze kutazama zaburi.

Tunaanza hapa na, O, kumshukuru Bwana. Dhana ya kutoa shukrani, ambayo inaunda muktadha wa sifa kinyume na fasihi ya hekima, inatoa muktadha wa sifa na shukrani. Lakini dhana ya kutoa shukrani ni tofauti kidogo kuliko tunavyoielewa leo.

Katika siku za kibiblia, haswa na Mtunga Zaburi, tunapozungumza juu ya kutoa shukrani, hatuzungumzii tu juu ya kusema, asante, ambayo ndiyo hufanyika leo katika mazingira mengi. Lakini unaposhukuru, lazima ufanye mambo mawili kimsingi. Mmoja wao ni kwamba unapaswa kutangaza kwa sauti kwa kinywa chako.

Jambo la pili ni kwamba unapaswa kukariri kile ambacho unashukuru. Kwa hivyo tunaweza kusema, asante, Bwana, kwa, sijui, umeniokoa siku hii yote. Ungesema, asante, Bwana, na ungefafanua kwa undani kile ambacho amefanya.

Hayo ni maneno yako ya shukrani. Katika maeneo fulani utaona kwamba neno asante, hebu tuangalie haraka. Neno todah, hoda'a, todah katika Kiebrania lingeonekana kitu kama hiki, nadhani.

Todah kutoka kwa mzizi y ada, kama hii, kama hiyo. Neno hili kwa kweli linamaanisha au lina maana ya kukiri na kusema. Kwa hiyo tunaona katika mfano katika kitabu cha Waamuzi, baada ya kutekwa kwa Yeriko, ambapo Mungu anasema, msiguse kitu chochote, chochote cha nyenzo, haribu tu vyote.

Akani, mmoja wa Waisraeli, anaingia kisiri na kuchukua nguo chache na kipande cha fedha na vitu kama hivi. Kwa sababu hiyo, Waisraeli walishindwa vita vyao dhidi ya Ai, ingawa ni mji mdogo. Kisha Yoshua anamgeukia Mungu na kusema, ni nini kinaendelea? Kwa nini hii inatokea? Mungu anasema, kwa sababu mtu fulani aliiba kitu.

Ndipo Mungu anaanza kumpa utaratibu wa kuchuja aliyefanya hivyo. Familia ya Ahani imetengwa na Waisraeli wengine. Yoshua anamgeukia na ni maneno ya kuvutia sana, lakini anasema kitu kama kumtukuza Mungu.

Inasema, mpe asante, mpe todah. Ndivyo inavyotafsiriwa mara nyingi. Ni kutoa sifa.

Lakini maana halisi ni kukiri, kusema kwa kinywa chako kile ambacho umefanya. Hiyo ndiyo maana tuliyo nayo katika zaburi hii hapa. Inaposema, shukuru, nena kwa kinywa chako, kiri alichofanya.

Hiyo ndiyo maana na ndivyo inavyotokea katika zaburi kwa sababu mtunzi wa zaburi anakaribia kukariri yale ambayo Mungu amefanya badala ya kusema tu, asante. Anaipitia kwa maneno pia. Inatupasa, kuyatangaza matendo yake miongoni mwa watu, kunena juu ya maajabu yake yote.

Tena, tulitaja niflahot, misemo hii, niflahot, gedulot, ambayo ni misemo ya miujiza ambayo hutokea. Muhimu zaidi, tumepewa hapa neno, kumbuka maajabu yake ambayo amefanya. Tunapozungumza juu ya ukumbusho wa kibiblia, ni 99% ya wakati huo, sio tendo la kiakili.

Ukumbusho wa Kibiblia sio kitu kinachokaa akilini. Haiishi na kufa akilini. Ukumbusho wa Kibiblia ni mchakato ambao unaweza kuanza akilini, lakini kila wakati unakusudiwa kuwa na hatua ya vitendo inayoambatanishwa nayo.

Kwa hiyo, anaposema, kumbuka yale ambayo Mungu amefanya, si kuketi nyuma juu ya kikombe cha kahawa na kuwa na kumbukumbu zisizopendeza kuhusu jambo fulani, bali ni kukumbuka kile ambacho amefanya ili tabia yako ibadilike na kwamba unaweza kuwa tofauti kutokana na yale ambayo umesikia. Kwa hiyo, unapaswa kukumbuka hilo katika dhana hii ya ukumbusho wa Biblia. Kwa hiyo, tunahamia

sehemu ya pili, ambayo kimsingi ni Mungu, ahadi ambayo inafanywa, ahadi ambayo inakumbushwa kwa Ibrahimu huko nyuma katika kitabu cha Mwanzo.

Tuna hapa dokezo la wazi la kibiblia linalorejea Mwanzo 15. Siku hiyo, Bwana alifanya agano na Ibrahimu, akisema, kwa uzao wako, nimewapa nchi hii. Nami nitakupa nchi ya Kanaani kuwa sehemu ya urithi wako.

Kuna dokezo la wazi kabisa hapa. Hii ndiyo ahadi ambayo mtunga-zaburi anayo akilini kabisa ambayo anataka uifikirie. Kwa hivyo, unganisho ni wazi kwa wakati huu.

Lakini kuna mabadiliko yanafanywa, ambayo ni ya hila sana. Inabidi tuwe makini nayo. Katika ahadi hii, haijafanywa kwa ajili ya ardhi tu, bali pia imefanywa kwa ajili ya watoto.

Pia imeundwa kwa ajili ya ulinzi. Akulaaniye atalaaniwa; akubarikiye atabarikiwa. Lakini mambo haya sio kiini cha zaburi.

Anachojali ni ahadi ya ardhi. Ardhi ina umuhimu mkubwa sana kwa zaburi hii. Imejadiliwa kuwa Zaburi iliandikwa baada ya uhamisho.

Ni zaburi ya baada ya uhamisho au wakati wa uhamisho. Kwa hiyo, huenda iliandikwa wakati ambapo Waisraeli hawakuwa na nchi yao wenyewe na wanakumbuka ahadi hii ya nchi waliyopewa. Au walikuwa wamerudi tu nchini na walikuwa wakikumbuka ahadi hiyo ya ardhi wakisema, ndio, sisi ni wa hapa.

Hilo ni jambo la busara kudhani. Je, ningeenda Vegas na kuiweka dau kwa ukweli kiasi gani? Sina hakika kabisa, lakini ni jambo la kimantiki kudhania kutoka kwa muktadha wa zaburi. Tukihamia sehemu inayofuata, tuna ahadi zilizotolewa kwa ajili ya nchi ya Israeli.

Sasa tunaendelea na masimulizi haya mafupi au sehemu za aina ya masimulizi ambazo zinazungumza kuhusu nyakati ambazo ahadi iko hatarini au ilikuwa hatarini. Tunaanza na hii hapa na hii ndiyo inayoifanya zaburi hii kuwa ya umahiri na bora sana ni kwamba mtunga-zaburi kimsingi anatumia dhana ya dokezo la kibiblia jinsi tunavyoijua. Kwa hiyo, anasema hapa, walipokuwa wanaume wachache kwa idadi, wachache sana na wageni ndani yake.

Sasa, kama hujui Biblia, kama hujui historia ya Biblia, ungefikiri tu, sawa, kulikuwa na wakati ambapo wazee wa ukoo walikuwa watu wachache tu katika nchi. Lakini ikiwa unafahamu maandiko ya Biblia, na ninaamini kwamba ndivyo mtunga-zaburi anavyotegemea tunaposoma zaburi, ikiwa unafahamu maandiko ya Biblia, basi utajua kifungu hiki katika Mwanzo 34. Kinachotokea hapa ni kwamba wana wawili wa Yakobo walianzisha mauaji ya Shekemu, watu wa Shekemu.

Kwa sababu hiyo, Yakobo anahisi kutishwa sana. Anadhani watu wa jirani au miji jirani wataisikia hii na watakuja na watamtisha. Kwa hiyo, anatoa kauli hii, mmeniletea taabu kwa kunifanya ninuke kwa wakazi wa nchi hii, Wakanaani na Waperizi.

Idadi yangu ni chache na wakijikusanya na kunishambulia, nitaangamizwa. Usemi huu, wachache kwa idadi hutokea katika maeneo haya mawili katika muktadha huu wa masimulizi. Kwa hivyo, ni wazi kuwa anachofanya mwandishi ni kuamsha akili ya msomaji.

Kwa hiyo, hii ilikuwa ni kesi ambayo ahadi ilikuwa hatarini kwa sababu ikiwa woga wa Yakobo ukitimia, Wakanaani na Waperizi watakuja dhidi yake na kumwagamiza, basi ahadi iliyotolewa kwa Ibrahimu ingebatilika. Imeshindwa kwa sababu watu wamekufa na wazao wa Ibrahimu hawataweza kurithi nchi. Kwa hivyo, tunaona katika kifungu kidogo tu cha maneno hapa, mwandishi anaingia akilini mwako ikiwa unajua maandishi na anavuta muktadha wote wa Mwanzo kwenye zaburi yake kwa sababu inasisitiza hoja yake.

Sio lazima kunukuu tukio zima. Kwa wazi, hapakuwa na sura na aya ambazo angeweza kwenda. Anafanya hivyo kwa kutumia maneno machache ambayo yatakuunganisha na hadithi hiyo na kwa hiyo utajaza mapengo mengine.

Jambo hilo hilo hutokea tena. Wanatangatanga kutoka taifa hadi taifa. Wamewakemea wafalme kwa ajili yao.

Msiwaguse watiwa-mafuta wangu na manabii wangu wasidhuru. Sasa nimeangazia kwa njia hiyo kwa sababu tena, tunaona muundo mwingine wa kuisitiza. Chiasmus hii imetajwa hapa tena, ambayo ni AB ikifuatiwa na B A. Hebu tuweke vitambulisho hapo.

Kwa hivyo, tuna hatua hiyo ya kuvuka ikiendelea hapo hapo. Kwa hiyo, tuna, usiguse ni sawa na usidhuru. Tuna watiwa-mafuta wangu nanyi mna manabii wangu.

Hayo ni mambo mawili yanayolingana hapo. Inasisitiza. Mungu anaingilia kati ili kukomesha au kuwalinda watiwa-mafuta wake, watu wake.

Hapa, kwa mara nyingine tena, tuna wazo hili la dokezo la kibiblia linaloamilishwa na linatoka kwa neno hili nabii. Wakati pekee neno nabii linatumiwa kuhusiana na wazee wa ukoo inakuja katika tukio hili hapa wakati Ibrahimu anaenda katika nchi ya Wafilisti na Abimeleki akamchukua mke wake na Mungu inabidi kuingilia kati kwa njia ya ndoto na kusema, mpe mtu huyu mke wake. Anafanya hivyo.

Anaingilia kati. Anamkemea mfalme, jambo ambalo hasa lilifanyika. Akamkemea mfalme wa Wafilisti, si kwa kusema maneno haya, bali alisema, mtu huyu ni nabii.

Rudisha mke wa mtu. Yeye ni nabii, atakuombea nawe utaishi. Kwa hivyo tuna dokezo lingine bora la kibiblia ambapo mtunga-zaburi anafikia, kunyakua maandishi makubwa zaidi, na kuleta maana hiyo ndani, ingawa yeye ni wa kiuchumi kwa kuchagua maneno ambayo yeye hutumia.

Zaburi 17 hadi 22, tuna hadithi ya Yusufu. Tena, kama Yusufu akifa, basi familia yake katika Yakobo huko nyuma katika nchi ya Kanaani ingekufa kutokana na njaa na ahadi ingebatilishwa. Ahadi daima inaning'inia nyuma.

Inaning'inia kwenye uzi. Je, Mungu anaweza kulitimiza? Je, Mungu anaweza kutunza kile alichosema atafanya? Na kwa hivyo, tuna hadithi ya Joseph papa hapa. Bila kutaja ni wazi ndugu na wanamuuza.

Hakuna kutajwa kwa kile kilichotokea kwa Potifa na mkewe. Kila kitu ni chanya kwa wakati huu mahususi na kila kitu ni kikubwa sana kutoka kwa mtazamo wa kimungu. Mungu ndiye anayetawala.

Katika zaburi hii yote, tunaona ni kana kwamba matukio yanatokea duniani. Ni kana kwamba katika zaburi hii tunaweza kuona nyuzi zikienda kwa mpiga pupa mkuu ambaye ni Mungu na anadhibiti kila hali inayotokea. Hakuna makosa.

Hakuna sadfa. Hakuna ajali. Mungu ndiye mwenye udhibiti kamili wa kile kinachoendelea.

Tunaona hilo katika zaburi hii yote. Inasema hapa kwamba aliitisha njaa juu ya nchi. Tunapotazama mtazamo wa mtunga-zaburi wa kile kinachoendelea, Mungu anaita njaa.

Tukienda kwenye kitabu cha Mwanzo, kinasema tu kulikuwa na njaa katika nchi. Haisemi chochote kuhusu Mungu kuita jambo hilo, Mungu kulitimiza. Kwa hivyo, tuna mtazamo huu wa kimungu au tuna mtazamo huu wa Mungu kudhibiti kila kitu kilichotokea na kukipanga kikamilifu kulingana na mapenzi yake.

Pia tunaona tukio hili hapa, mpaka wakati ambapo neno lake, hilo ni neno la Mungu, lilipotokea, neno la Bwana lilimjaribu. Kwa hivyo hapa tena, ni lenzi ya kutafsiri tunayopewa kwa sababu unaposoma hadithi ya Yusufu, wakati Yusufu anapitia mambo haya yote na ndugu zake, na mke wa Potifa, hajui kinachoendelea. Haisemi kwamba Mungu alifanya hivi na Mungu alifanya vile.

Mungu alifanya mengine. Inatokea tu na anapaswa kukabiliana nayo. Lakini hapa katika mtunga-zaburi, mtunga-zaburi anaionyesha, ni Mungu akimjaribu.

Ni kama kupima chuma. Unapasha moto chuma ili kuondoa uchafu. Unaifanya iwe safi.

Unaifanya iwe sawa kwa matumizi. Na hivyo ndivyo mtunga-zaburi anavyoona hali hii. Nitasema neno fupi pia kuhusu hili hapa.

Msemo huu hapa, unasema, mfalme alituma na kumwachilia. Kuna njia tofauti ambazo tunaweza hata kuelewa hilo. Inasema hapa kwamba mfalme alituma na kumwachilia.

Ninabishana, kama nilivyobishana hapo awali, kwamba kuna angalau njia mbili za kusoma hii. Kwa Kiebrania, hiyo inaweza kuonekana kama shalaki. Nadhani unayo makala juu yake, lakini unayo shalach meleki.

Nadhani ingeonekana kitu kama hicho. Shalaki-meleki, mfalme alituma, kwa hakika huyu angetumwa na huyu angekuwa mfalme. Ninazungumza haya kwa sababu njia moja au njia ya kawaida ya kuelewa ni kwamba mfalme alituma na kumwachilia Yusufu.

Lakini Kiebrania, kwa sababu kimo katika ushairi na kwa sababu ni chache, tungeweza kusoma kwa urahisi vile alivyotumwa na Mungu. Kwa hiyo yeye si mfalme, bali yeye ni Mungu. Kwa hiyo Mungu alimtuma mfalme kisha mfalme akawa mtii na kumwachilia Yusufu.

Ninapenda njia hiyo ya kusoma zaburi kwa sababu inamweka Mungu katika udhibiti wa kila kitu. Huyu hakika ndiye MO wa mtunzi. Kwa hiyo, inafaa katika hilo sana, vizuri sana.

Jambo lingine linalosaidia katika tafsiri hiyo ni kwamba neno shalaki linaonekana mara nyingine tatu katika zaburi na Mungu huwa ndiye mhusika wa kitenzi, si mtu mwingine yeyote. Kwa hivyo kuna kiwango cha utata katika jinsi hii inavyotolewa. Kuna matoleo kadhaa halisi.

Nadhani tafsiri halisi ya Young haitoi maana kwamba Mungu humtuma mfalme na mfalme ni mtiifu. Ninahisi tu kwamba hiyo inafanya kazi vizuri zaidi katika zaburi. Kwa hivyo tunaendelea hadi Israeli huko Misri.

Huu ndio wakati wanaingia. Hii ni kusonga kutoka kwa pengo kati ya Mwanzo na Kutoka. Tunaona zaidi mabadiliko haya ya uwajibikaji.

Inasema hapa, yeye, ambaye ni Mungu, alisababisha watu wake wazae sana. Tunaposoma andiko la Kutoka, wana wa Israeli walikuwa na matunda. Walizaa matunda bila njia maalum.

Lakini sasa kutokana na maoni ya mtunga-zaburi, daraka la Mungu limeinuliwa na anawafanya wazae. Haikuwa ajali. Haya yote yalifanya kazi kulingana na makusudi na mipango ya Mungu.

Tunaona vilevile kitu cha werevu sana kinafunguliwa hapa na neno Misri. Huo ni ufunguzi wa kitu kinachoitwa inclusion or inclusio. Katika kesi hii, imeonyeshwa kwa busara.

Kweli, alichofanya mtunga-zaburi kimsingi ni kwamba ametumia neno, ikiwa hii ni zaburi, wacha tupange zaburi kama hiyo. Kisha anatumia neno Misri na kisha anaingia katika maelezo yake. Anachofanya ambacho ni cha ujanja zaidi hatumii tena neno Misri hadi Waisraeli watoke Misri.

Ndani ya sehemu hii ya andiko, Waisraeli wanaishi Misri, lakini kamwe hatumii neno hilo, ingawa ana nafasi ya kufanya hivyo. Kwa hivyo atatumia aina tofauti za visawe. Tutaona michache yao au anatumia viwakilishi, wao, na mambo kama hayo.

Lakini hakutumia neno Misri tena hadi Waisraeli waondoke. Hiki ni kitu kinachoitwa inclusio au ujumuishaji. Ni njia ya kutenganisha au kutenganisha maandishi fulani kutoka kwa nyenzo zingine.

Katika kesi hii, kuna fursa nzuri kwa mtunga-zaburi kutumia Misri, lakini hasemi, miujiza katika wapi? Nchi ya Hamu. Yeye hufanya hivyo wakati wote katika sehemu hii, ambayo ni ya busara sana. Tuna kitu hapa, Musa na Haruni wote wametajwa.

Wametajwa, lakini ni kama kutajwa tu kwa sababu ingawa wanaonekana na kutajwa, kama unakumbuka katika Zaburi ya 78, hatukuona kutajwa kwao. Yametajwa hapa, lakini inapofikia mapigo na mambo ambayo Mungu hufanya, kwa kweli hawafanyi hivyo. Tunarudi kwenye umoja, umoja wa tatu wa kiume wa Mungu akifanya kila kitu mwenyewe.

Lakini angalau wametajwa hapa. Wanapata aina fulani ya jukumu katika kesi zote. Linapokuja suala la mapigo kwa ujumla, tutayaangalia haya kwa undani zaidi pia.

Marejeleo ya mapigo yanatokea tu katika Zaburi 105 na 78. Ni wao tu walio na tafsiri kamili ya mapigo. Kila mahali pengine tutataja tu wazaliwa wa kwanza na aina ya jumla ya a, aliwapiga Wamisri.

Lakini sasa tunayo toleo lingine kamili la tauni mahali hapa. Hiyo ni taswira tu ya mapigo 10 ya Kutoka. Lakini kama tunavyoenda kujua, hatupati mapigo 10 hapa.

Kwa mara nyingine tena, tunapata saba tu. Inaonekana kana kwamba tunapata saba tu. Kwa hivyo tunaanza na giza, kutuma giza na kuifanya giza.

Tuna msemu huu hapa kwamba hakufanya, hawakuasi maneno yake, ambayo ni kweli, ni nini hawakuasi? Je, hii inarejelea Musa na Haruni kutokuwa waasi? Au je, hii ni rejea ya giza na mapigo haya si kuasi neno lake? Kuna maana mbili kidogo labda. Giza linaonekana kuwa kali zaidi na kwa mapigo haya, tutaona hiyo ni kesi yenye nguvu zaidi ya kuongezeka tunapopitia yote. Kwa hiyo tunaanza na giza, kwa wazi hatua ya kutoka kwenye akaunti ya Kutoka, ambayo ni ya mwisho.

Na sasa tuko hapa juu. Kisha tuna damu, ambayo inaua samaki. Huo ndio uharibifu, ambao hufanya ukali kidogo kuliko giza labda.

Ningesema vile vile, kwa sababu tunayo haya yote, kwamba kuna, nilitaja kwamba tafsiri kamili ya mapigo iko tu kwenye Zaburi ya 105 na Zaburi ya 78. Lakini nitasema kwamba kuna gombo huko Qumran, nadhani ni 4Q422, ambayo pia ina tafsiri ya tauni, lakini kuna tauni tu iliyotajwa hapo. Inaweza kuonekana kuwa kitabu bado nadhani kinahitaji kazi fulani kufanywa juu yake.

Nakala kadhaa zimetolewa juu yake, lakini ninapata hisia kwamba Zaburi, maandishi hayo yanahitaji kazi zaidi iliyojitolea kwayo. Kwa hiyo, ni nini kinachofuata? Ifuatayo, tuna vyura, ambavyo vinatazamwa kama kero. Ni vyura hata katika chumba cha wafalme.

Tofauti na vyura wa Zaburi 78, hawa sio vyura wanaomeza. Kwa hivyo, hizi sio zile zinazofanya uharibifu wowote wa mwili. Wanaingia ndani ya chumba cha mfalme, na kumdhuru, lakini hawasababishi madhara yoyote au uharibifu wa kudumu.

Kisha tumekuwa na makundi tena. Tunarudi kwenye suala la arov. Arov ni nini? Nilisema hapo awali katika kitabu cha, samahani, katika Zaburi 78, arov walionekana kuwa wanyama wa porini.

Angalau kulikuwa na mila, hakika yenye nguvu sana katika fasihi ya Kiyahudi. Arov, ungefanyaje? Hebu tufanye hivyo kwa ajili ya hoja. Lakini hapa inaonekana kuunganishwa na mbu.

Kwa hiyo, makundi, hapa kuna makundi ya nzi na mbu. Lakini ikiwa tunarudi kwenye maana hiyo ya arov kama makundi, basi inaweza kuwa bora zaidi kusoma, na kukatokea makundi, chawa katika wilaya yao yote. Kwa maana hiyo, sehemu ya pili ya aya hiyo ingeeleza sehemu ya kwanza.

Kwa hivyo kwanza ungekuwa na maelezo ya jumla kuwa kulikuwa na makundi na sehemu ya pili ni chawa mahususi zaidi katika eneo lao lote. Hiyo ni njia nyingine ya kuiangalia ili kuondokana na wazo hili la makundi kwa maana ya nzi, ambayo sipendi kufikiria makundi hasa kama nzi kwa sababu sivyo neno linasema. Kwa hivyo pigo moja au mawili, ningehesabu hili kama moja.

Hili ni pigo lingine lisilo la uharibifu ambalo lilitumwa dhidi ya Wamisri. Kwa mara nyingine tena, haya ni mambo ambayo alizungumza na yakaja. Haya ni mambo ambayo Mungu ameyafanya kwa makusudi.

Haisemi walizungumza. Haipendekezi Musa na Haruni walizungumza, lakini ni Mungu ambaye anazungumza na anatekeleza mapigo haya moja kwa moja. Moto wa Halen huathiri mimea tu, lakini hapa tunaona aya mbili kwa kila pigo.

Huyo ndiye huyu hapa, lakini tuna moto wa halen, ambao unatambulika pia katika mapokeo ya Kutoka. Hivyo hiyo ni nzuri sana. Pia nzige, ambao bado wanaathiri mimea, wana aya nyingine mbili zilizowekwa kwake.

Wakaja nzige na nzige wachanga wasiohesabika, wakala mimea yote, wakala matunda ya ardhi yao. Kwa hivyo, tunayo hii, ambayo inaonekana kuwa aina fulani ya nguvu inayoongezeka. Kisha bila shaka tuna wazaliwa wa kwanza.

Kwa hivyo, katika Zaburi ya 78 na katika Zaburi hii hapa, mzaliwa wa kwanza daima ndiye pigo kuu. Sasa pigo la mzaliwa wa kwanza ndilo pigo kuu, lakini daima linaonekana kuwa muhimu zaidi. Ni muhimu kwa maana hii kwamba mapigo mengine yote yanaweza kuelezewa na uumbaji kwa njia fulani inayoenea.

Kwa hiyo, una vyura hawa wote, una makundi haya yote. Haya ni matukio ambayo wanaweza kuwa wameyapitia hapo awali. Tauni ya giza, vema, hii inaweza kuwa kupatwa kwa maelezo fulani.

Tauni ya damu, kama baadhi ya watu katika sayansi wamesema leo, kunaweza kuwa na aina fulani ya mwani ambao uliathiri mito wakati huo. Nzige, vizuri nzige walikuja hata hivyo, mvua ya mawe, walikuja hata hivyo. Lakini tunapozungumzia tauni inayowapata wazaliwa wa kwanza wa Wamisri tu, hii ni tofauti sana.

Huu ni, kama ilivyoandikwa katika Maandiko, mkono wa Mungu. Hili lazima liwe jambo ambalo Mungu pekee anaweza kufanya. Kwa hivyo, sio uharibifu tu.

Sio tu nguvu katika athari zake, lakini ni nguvu wakati unafikiri juu ya sababu yake. Hii inaelekeza kwa Mungu mtakatifu ambaye anachagua sana ni nani atampiga. Kwa hivyo, ni muhimu sana, ambayo inaweza kuwa kwa nini iko katika nafasi hiyo ya mwisho.

Tunapaswa kuchukua hatua nyuma na kukumbuka, hii yote ni juu ya kutetea watu. Ikiwa watumwa, ikiwa Waisraeli wamewekwa utumwani Misri, hakuwezi kuwa na Kutoka. Hawawezi kuingia katika nchi.

Ahadi ya Mungu inashindwa. Kwa hiyo, Mungu anapaswa kuingilia kati ili kuwatoa watu wake ili kuwalinda, lakini muhimu zaidi kulinda ahadi yake. Kwa hivyo sasa tunahama.

Wametoka. Kisha akawatoa nje wakiwa na fedha na dhahabu. Inataja hapa, Misri ilifurahi na hapa tunaenda.

Wametoka Misri sasa. Kwa hiyo sasa tunaona neno Misri likitokea. Huo ndio ulikuwa mwisho wa ujumuishaji huo, ambao nilikuwa nimetaja hapo awali.

Hapa ndipo tunapoiona. Hadi wakati huu wa Zaburi, kulikuwa na hatari kutoka kwa watu, wafalme ambao walikuwa wakiwatishia wazee wa ukoo. Tulikuwa na Firauni akimtishia Yusuf na pia wana wa Israili wakiwafanya watumwa.

Lakini sasa waendapo jangwani, tishio hilo halitoki kwa watu, bali tishio linatokana na uumbaji. Ni kutoka kwa jua na ni kutokana na njaa na mambo kama hayo huko jangwani. Tunaona maelezo ya kuvutia ya wingu.

Alitandaza wingu kuwa kifuniko. Hii inafurahisha kwa sababu katika Kutoka, wingu haifanyi kazi kama kifuniko. Wingu ni mwongozo.

Ni nguzo ya wingu inayowaongoza Waisraeli siku wanayoifuata. Hiyo pia ni nguzo ya moto wakati wa usiku. Kwa hivyo, ni mwongozo, lakini hapa inaonekana kuakisi mila tofauti ya wingu kama kifuniko.

Hapa katika Isaya 4:5, kuna kitu kama hicho, na Bwana ataumba juu ya eneo lote la Mlima Sayuni na juu yetu wingu wakati wa mchana na moshi na mwanga wa mwali wa moto usiku. Kwa hiyo hapa katika muktadha wa Isaya 4:5, wingu hili hapa ni kinga dhidi ya joto la jua wakati wa mchana. Inaonekana kuakisi wazo hili hapa pia.

Kisha kuna mapokeo mengine ya Kiyahudi. Nadhani katika Ben Sira, utaona wazo sawa la hili likionyeshwa pia, ambalo wingu sio tu mwongozo, lakini pia hulinda watu. Hilo ndilo wazo la ulinzi, naweza kusema, lina nguvu zaidi katika muktadha wa Zaburi 105 kwa sababu Mungu anawalinda watu wake kwa njia ile ile anayolinda ahadi yake dhidi ya jambo lolote ambalo linaweza kuhatarisha.

Kwa hivyo tunaona tafsiri hii ya motifu ya jangwa, hakuna vidokezo vya malalamiko ya maji, malalamiko ya chakula, hakuna uasi dhidi ya Musa. Ikiwa tu tuna simulizi hili la Kutoka, lingekuwa tukio la furaha zaidi. Hicho ndicho Mtunga Zaburi anataka uamini, angalau kwa wakati huu mahususi.

Kwa hivyo, anaruka chochote kibaya. Hiki ni kipengele cha tafsiri ya Biblia. Anawasilisha tu upande mzuri.

Ni wazi iliandikwa na mtu mwenye matumaini ya milele. Sasa tunakuja kwenye sehemu hii hapa ambapo tunarudi kwenye ahadi. Kuna dokezo nyuma ya sehemu ya awali ya Zaburi papa hapa.

Unakumbuka neno hili takatifu na Ibrahimu, agano alilofanya na Ibrahimu, kiapo chake kwa Isaka. Hivyo sasa sisi ni kwenda mduara kamili. Alifanya haya yote kwa sababu alikumbuka neno lake takatifu, ahadi ambayo aliitoa nyuma kabisa katika mstari wa tisa.

Ndiyo, amekumbuka ahadi hiyo na amekuwa mwaminifu kwake. Aliwatoa watu wake kwa furaha na akawapa nchi za mataifa. Kwa hiyo kile ambacho Mungu aliahidi kufanya, aliweza kushika.

Aliwaleta kwenye nchi hiyo na hiyo ni ajabu, lakini haiishii hapo. Ndiyo, alifanya hivyo. Ndiyo, alihifadhi ahadi yake.

Ndiyo, alikuwa mwema kwa watu wake, lakini sasa tunao wajibu wa watu ili wazishike sheria zake na kuzishika sheria zake. Ndiyo, alifanya hivyo, lakini yote hayo ni ili watambue kwamba wanahitaji kumtumikia. Wanahitaji kushika sheria yake kama tokeo la uaminifu wake kwao.

Ni kama yale ambayo hayakutokea kwa Zaburi 78. Sasa kwa mara nyingine tena, tunaona muundo huu wa kistaarabu, kushika amri zake, sheria zake, kuzishika, na hapo ndipo mwisho. Utagundua vile vile kwamba chiasmus hii mara nyingi hutumiwa mwishoni mwa zaburi au mwisho wa sehemu muhimu sana kwa sababu inaleta ujumbe maalum kwa wasomaji.

Baadhi ya maelezo ya kufasiri juu ya mapigo. Wazo hili la ukali wa taratibu kutoka kwenye giza, pigo la kwanza kwa wazaliwa wa kwanza limetajwa na wasomi fulani. Kuna usumbufu usio na madhara na giza.

Una damu inayoua samaki, haiathiri watu. Vyura huwa ni usumbufu kwa mfalme. Hivyo sasa sisi ni kuingilia kwenye mrahaba.

Una makundi na chawa, ambayo ni mashambulizi mawili, au chawa tu. Ukweli kwamba wametajwa kwa yote mawili, ambayo yameandikwa kama mapigo mawili tofauti katika kitabu cha Kutoka, inaweza kupendekeza kiwango cha ukali. Kisha tunasogea kwa aya mbili kwa pigo la mvua ya mawe na pia na nzige.

Kisha hatimaye umepata kifo kwa wanadamu. Kwa hivyo wengi wameona hii kama kiwango cha hatua kwa hatua cha ukali ambapo Mungu hukasirika kidogo zaidi, hasira zaidi kidogo, hasira zaidi kidogo. Kisha anamuua mzaliwa wa kwanza halafu yote yanaisha.

Mambo machache zaidi hapa, maelezo ya ukalimani. Neno la Mungu ni muhimu sana katika zaburi hii kama motifu inayofunga au wazo. Ukiangalia mstari wa tano, kumbuka maajabu aliyoyafanya, miujiza na hukumu anazozitoa, hukumu anazozinena Mungu.

Tunapata hotuba ya moja kwa moja. Mungu anasema, msiwaguse watiwa-mafuta wangu. Ukiangalia hilo katika mwanga wa mstari wa tano, moja ya hukumu anazozitoa ni kwa mfalme akisema, usiwaguse watu wangu watiwa-mafuta.

Mungu akaita njaa juu ya nchi. Ni kitu alichotamka tena, hukumu ya kinywa chake anachoongea. Neno la Mungu, neno, tamko la Mungu linamjaribu Yusufu katika mstari wa 19.

Mstari wa 31, Mungu alizungumza na inzi wakatokea. Tena, anazungumza na kisha hutokea. Aliongea na nzi zige wakaja pia.

Kwa hiyo, tunaona msisitizo huu wa neno lililonenwa la Mungu. Hatukuwahi kuona hili katika Zaburi 136. Hatukuwahi kuona hili katika Zaburi ya 78 pia.

Ni jambo la kipekee sana kwa zaburi hii. Negativity haipo, hakuna matukio mabaya. Uongo wa Ibrahimu, alijitia matatani mara mbili akiwaambia wafalme kwamba Sara ni dada yake.

Hakuna kutajwa kwa hilo. Kaka yake Yusufu akimuuza, bila kutaja hilo. Mambo mazuri tu, malalamiko ya chakula jangwani, uasi wa Kadeshi, uasi mkubwa wakati hawakutaka kuingia katika nchi ya ahadi mara ya kwanza.

Mambo hayo yote yanatokea katika simulizi la Kutoka, lakini kwa sababu ya malengo ya mtunga-zaburi, hataji jambo lolote baya. Kwa hivyo, kwa muhtasari katika zaburi hii, lengo ni Mungu kutimiza ahadi yake na kutetea watu na ahadi. Hayo ni mambo mawili ambayo yanaunganishwa pamoja.

Watu wanaangamizwa, ahadi inashindwa. Historia inayozungumziwa sio Kutoka tu, bali tunatoka kwa Ibrahimu hadi kuingia katika nchi ya ahadi. Hakuna kitu kinachotajwa kama tulivyoona katika Zaburi 78 ya kuingia katika nchi na ibada ya sanamu inayoendelea huko.

Tunasimama kwenye utoaji wa ardhi. Ni wazo hilo la ardhi nililotaja hapo awali, muhimu sana kwa sababu lingeweza kuwakilisha wakati ambapo Waisraeli walikuwa wamepewa talaka kutoka katika nchi yao au walikuwa wameunganishwa tena. Kwa kuacha kutoa Torati, nadhani ni muhimu sana.

Hakuna kitu kilichotajwa kuhusu Sinai kwa sababu ni wazi mwisho wa zaburi, utii wa sheria ndio unaotakiwa, lakini utoaji wake haukutajwa kamwe. Hiyo inaweza kuwa

kwa sababu inaambatana kwa karibu sana na mapokeo ya uasi ya ndama wa dhahabu. Lakini hata hivyo tumeiacha.

Labda mambo muhimu zaidi ya zaburi hii ni kuinuliwa kwa Mungu anapomjaribu Yusufu. Anawazidisha Israeli. Anaita njaa.

Anatunga mapigo moja kwa moja. Jukumu la Mungu linabadilishwa sana kutoka Kutoka hadi zaburi. Yeye, kama nilivyosema hapo awali, anasawiriwa kama mwana-baraka huyu bwana anayedhibiti kila tukio jinsi anavyotaka ili makusudi yake yatimie.

Kwa hiyo hilo linatufikisha kwenye mwisho wa Zaburi ya 105, tofauti kabisa na Zaburi ya 106, zaburi nyingine ndefu, lakini mkazo ni chanya zaidi kadiri mtunga-zaburi anavyochuja mambo hayo hasi kutoka kwa kazi hii.

Huyu ni Dk. David Emanuel katika mafundisho yake juu ya Zaburi ya Kutoka. Hiki ni kipindi namba tatu, Zaburi 105, Kumbuka na Utii.